

Samenwerkend Toezicht Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Uitkomsten verbeterpunten toezichtonderzoek Hengelo

Aanpak: GRIP

Juni 2015

Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) verstaat onder een gezin met geringe sociale redzaamheid een gezin met chronische problemen op meerdere leefgebieden (minimaal vier), waarvan de ouders niet in staat zijn deze problemen zelf op te lossen.

Kinderen van dat gezin lopen hierdoor permanent risico's en/of ondervinden problemen. Het gezin kent vaak een historie van – vastgelopen – hulpverleningstrajecten die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

- Gezin: omvat één of meerdere ouders, één of meerdere kinderen;
- Chronisch: de problematiek is blijvend, maar kan wel in intensiteit fluctueren;
- Leefgebieden: gezin, wonen, werk, inkomen, gezondheid, onderwijs en veiligheid.

Inleiding

In 2013 heeft STJ in Hengelo de aanpak GRIP-aanpak op beleidsniveau getoetst aan de hand van het toetsingskader GGSR.

Het toetsingskader GGSR bestaat uit vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Ontwikkeling 2014

Op 6 november 2014 heeft de gemeente aan STJ laten zien op welke wijze de verbeterpunten uit de factsheet *Uitkomsten toezichtonderzoek Hengelo* op beleidsniveau zijn opgepakt. Het GRIP-team heeft STJ uitgenodigd om aan te schuiven bij de wekelijkse vergadering van het team.

Door de gemeente Hengelo is in het beleidsplan "Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning" van augustus 2014 aangegeven op welke manier de GRIP-aanpak in het nieuwe stelsel wordt gecontinueerd.

Het GRIP-team is een team van professionals uit de jeugdhulp, die wekelijks voor casusoverleg bijeenkomen, aangestuurd door een procesmanager die in dienst is van de gemeente Hengelo. In het GRIP-team werken medewerkers met expertise vanuit de geestelijke gezondheid, opvoed- en opgroeihulp, verstandelijk beperkten van de volgende organisaties: Leger des Heils, Carint, Accare, Jarabee, JBO (voorheen BJZO), Mediant en Ambiq. In 2015 wordt het GRIP-team door de gemeente in zijn huidige vorm nog volledig gesubsidieerd. Daarna moet in de praktijk dan gaan blijken hoe GRIP zich verhoudt t.o.v. de voorliggende voorzieningen en de geïndiceerde zorg.

STJ heeft in 2014 niet de volledige GRIP-aanpak hertoetst aan de hand van het GGSR toetsingskader. Het overzicht op de volgende pagina's geeft weer of de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt, en zo ja, op welke wijze dit is gebeurd. Dit overzicht gaat alleen in op de verbeterpunten die STJ in 2013 heeft benoemd, de punten waarop de aanpak al in 2013 een **V** scoorde zijn niet opnieuw getoetst.

Uitkomsten verbeterpunten

Toeleiding		
Indicator	2013	2014
De gemeente heeft zicht op de populatie GGSR	X De gemeente heeft geen goed beeld van de omvang van het aantal GGSR binnen Hengelo. Ook is de spreiding van deze gezinnen over de gemeente niet bekend; men weet niet in welke wijken deze gezinnen zich voornamelijk bevinden.	✓ Ondanks dat er geen exacte cijfers bekend zijn, is de gemeente Hengelo van mening dat gelet op de werkwijze en de bekendheid van het GRIP-team, de GGSR gezinnen worden bereikt. Aanmeldingen komen vanuit allerlei personen en instellingen en daarnaast zijn er verbindingen met de afdeling sociale zaken, burgerzaken, politie en woningbouwverenigingen, die ook personen kunnen aanmelden, waarbij de toegang loopt via een loket.

Aanpak		
Indicator	2013	2014
Uitgangspunt bij de aanpak is dat het gezin niet wordt losgelaten	X Volgens de gemeente en een netwerkpartner wordt het gezin losgelaten als het niet meer wil meewerken. Dit kan bij deze (vaak zorgmijdende) gezinnen een risico opleveren omdat eventuele verdere escalatie van de problematiek niet wordt gesignaleerd. Volgens de gemeente wordt drang en dwang toegepast als de veiligheid van de kinderen in het gevaar komt en wordt in dat geval BJZO/AMK ingeschakeld. Een van de netwerkpartners is van mening dat er in de aanpak geen drang en dwangmaatregelen worden ingezet en twee netwerkpartners geven niet aan te weten of er drang en dwang wordt toegepast.	✓ De hulp die vanuit het GRIP-team wordt ingezet is vanuit het vrijwillige kader, dit impliceert inderdaad dat wanneer een gezin niet meer wil meewerken de hulpverlening stopt. Maar wanneer men inschat dat hierdoor kinderen in gevaar komen wordt altijd Bureau Jeugdzorg/AMK ingeschakeld. Hierover wordt heel transparant met het gezin gesproken, het GRIP-team geeft aan dat er altijd met het gezin gesproken wordt en niet over het gezin. Naar de gedwongen hulpverlening maakt het GRIP-team heel helder wat zij wel en niet kunnen. Zij zijn daarbij niet de oren en ogen van de gezinsvoogd in het gezin.

Samenwerking		
Indicator	2013	2014
Netwerkpartners hebben afspraken gemaakt over het actief delen van informatie	X De gemeente en één netwerkpartner geven aan dat er afspraken zijn gemaakt over het delen van informatie. Twee van de netwerkpartners laten echter weten dat hierover geen afspraken zijn gemaakt.	✓ De afspraken over het delen van informatie zijn als volgt. Alle informatie kan gedeeld worden met toestemming van de cliënt. Dit staat op het aanmeldformulier en gedurende het traject is er ook een apart toestemmingsformulier. Als de veiligheid van het kind in het geding is wordt ook zonder toestemming relevante informatie gedeeld. Alle netwerkpartners zijn van deze werkwijze op de hoogte.

Vervolg uitkomsten verbeterpunten

Continu		
Indicator	2013	2014
Netwerkpartners zorgen voor beschikbaarheid van zorg en ondersteuning voor de gezinnen binnen de aanpak	X Door twee netwerkpartners wordt aangegeven dat hierover nog geen afspraken zijn gemaakt. De andere netwerkpartner stelt dat er per week een aantal uren beschikbaar is voor zorg en ondersteuning.	✓ Zorg en ondersteuning verloopt zoals het GRIP-team zelf aangeeft goed. Deze duurt zoals men aangeeft zolang als nodig, hiervoor is per gezin 6 uur per week beschikbaar.
Netwerkpartners hebben de afspraak gemaakt dat de intensieve zorg en ondersteuning indien nodig een vervolg kunnen krijgen	X De netwerkpartners zijn niet geïnformeerd over de afspraken m.b.t. nazorg zoals de gemeente dit schetst. Eén van hen blijkt hier helemaal niet bekend mee te zijn, een ander geeft aan dat het regelen van nazorg maatwerk is en de derde partij bevestigt het beeld door te laten weten dat er over de nazorg geen expliciete afspraken zijn gemaakt.	✓ Nazorg blijkt in de praktijk geregeld te zijn en dit verloopt volgens het GRIP-team goed. Hiervoor is per gezin 1 uur per week beschikbaar. Inmiddels is in navolging van de NJI richtlijnen nazorg belegd bij de Gripcoach zelf. Hiervoor zijn criteria opgesteld die per casus in het team worden besproken. De waakvlam contacten zijn belegd bij de wijkteams. Het GRIP-team geeft aan dat er momenteel geen wachtlijsten zijn, de beschikbare capaciteit is voldoende, men kan indien nodig nog dezelfde dag starten.